

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(Κατ' ἀρχήναι του συντρέφου του ήρωϊκού κλέφτη, Φραγγίστα)

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

ΑΝΙΑΣΕ τότε ο Κατσαντώνης. Η δειλία του Άρβανίτη τον άγριεψε πού πολύ. Κι' άπάνω στο φρένιασμά του, σήκωσε το τρομερό σπαθί του κι' έκοψε το κεφάλι του Άρβανίτη, του κιοτή, του πολεμιστή που έκαρδι γυναίκα και άτιμαζε άρματα του...

Στ' Άγραφα διηγούνται ένα σωρό άνεκδοτα για τή λεβεντία του Κατσαντώνη. Δειχνουν τά μέρη που έζησε και έβρασε. Θά ε πάνελθουμε στις παραδόσεις αυτές. Τώρα ζαναγουρίζουμε στη σειρά της διηγήσεώς μας:

Ο Χασάν Μπελούσης, μετά την καταστροφή τούπασε άπ' τους Κατσαντωνίους στη μάχη πούδωσε μαζί τους στο «Πουλιού τη Βρύση», άπόφευγε συστηματικά να συναντηθί με τους τρομερούς κλέφτες.

Έτρεμε άκούοντας τ' όνομα του Κατσαντώνη. Κι' άποιακρινόταν άπ' τά μέρη που λημέριαζε ο φοβερός κλέφτης, παρά τις διαταγές που του έστειλε ο Άλή Πασάς.

Τριγυρίζει λοιπόν ο Χασάν Μπελούσης ανά χωριά των Άγραφων, προσποιούμενος ότι καταζητεί τον Κατσαντώνη. Στήν πραγματικότητα όμως πλατίζκολλοούσε τους δυστυχημένους τους Χριστιανούς.

Έφτασε έτσι ο Γενάρης του 1808.

Ο γεμίνας τή χρονιά αυτή ήταν πολύ θερμός. Χιόνια σκέπαζαν τά βουνά και τάς κάμπους. Τά ποτάμια είχαν πλημμυρίσει και κατέβαιναν βολά κι' άγριευμένα. Κοπάδια οι πεινασμένοι λιόκοι έβρασαν ως τά χωριά κι' άπειλοΰσαν κι' αύτους τους ανθρώπους!...

Μπρός στη θαρυχειμονιά αυτή ο Χασάν Μπελούσης πήρε τά τρακόσια παλληκάρια του και τράβηξε να ξεχειμώση στο χωριό της Εδρτανίας Σπινάσα.

Μά στο ίδιο χωριό είχαν φτάσει τήν προηγούμενη κι' οι Κατσαντωνάοι, για τους ίδιους λόγους κι' είχαν έγκατασταθή σε διάφορα σπίτια.

Ο Χασάν Μπελούσης χωρίς να υποψιαστή τίποτα, έφτασε έξω άπ' τό χωριό μέ τ' άκέρη του και συμβούλεψε τους άνδρες του, μόλις μπουν μέσα να διαμοισταθούν σε διάφορα σπίτια.

Έτσι ήσυχoi κι' άνώπτοι οι Άρβανίτες, μπήκαν μέσα στο χωριό.

Μόλις όμως πάτησαν τό πόδι τους μέσα σ' αυτό, γερó τουφεκιά τους ύποδέχτηκε.

Οι Κατσαντωνάοι, ταμπουρωμένοι στα σπίτια των χωρικών, άρχισαν να τους χτυπάνε από παντού.

Τό τί έγινε τότε στο χωριό δέν περιγράφεται.

Οι Άρβανίτες έπιασαν πρόχειρα ταμπουρία κι' άρχισαν να πολεμούν με λύσσα.

Μά άρα κράτησε ή μάχη αυτή, με πείσμα κι' άπ' τά δυό μέρη.

Οι όδρομοί του χωριού είχαν στρωθή από πτώματα! Τό αίμα έτρεχε ποτάμι κι' έβαφε κόκκινο τό χιόνι!...

Έντρομοι οι χωριάτες, άντρες και γυναίκες σκούζανε άγρια.

Μερικά σπίτια είχαν πάρει φωτιά και καγύλιτσαν!

Ο Χασάν Μπελούσης προσπάθησε, με κάθε τρόπο, να καταλάβη τό χωριό, μά δέν κατάφερε τίποτα, παρ' όλες τις άπεγνωσμένες προσπάθειές του και τις φρενιασμένες εφόδους των άνδρών του.

Οι Κατσαντωνάοι τράβηξαν στο τέλος τά σπαθιά τους, βγήκαν έξω από τά σπίτια, ρίχτηκαν έναντι των Άλβανών και τους κυνήγησαν ως τό ποτάμι που βρίσκεται κοντά στο χωριό αυτό.

Στό ποτάμι αυτό ο Χασάν Μπελούσης έχασε άρκετούς άκόμα πολεμιστάς.

Οι δυστυχημένοι Άρβανίτες, θέλοντας να ξεφύγουν άπ' τά

γιαταγάνια των κλεφτών, ριγόντουσαν στο ρεύμα και πνιγόντουσαν.

Αύτός ο Χασάν Μπελούσης διέτρεξε τον κίνδυνο να συλληφθή αιχμάλωτος.

Μετά τή νίκη τους αυτή, οι Κατσαντωνάοι γύρισαν στο χωριό, φορτωμένοι λάφυρα και κρατώντας ψηλά, καρφωμένα στα σπαθιά τους και σε κοντοπάλοια, τά κεφάλια των Άρβανιτών, τους όποιους σκότωσαν.

Σαράντα Άρβανίτες σκοτωθήκανε κατά τή μάχη αυτή κι' άσκέτι λεβώθηκαν.

Άπ' τους Κατσαντωνάοις σκοτώθηκε ένας και μόνος και λαβώθηκαν τέσσερες.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΑ

Μετά τό φόνο του Βεληγκάκι, οι Ντερβεναγάδες είχαν τρομοκρατηθί και δέν τολμούσαν να κυνήγησουν τους Κατσαντωνάοις, παρά τις αυστηρές διαταγές του Άλή Πασά και τις συχνές προκλήσεις του ίδιου του Κατσαντώνη.

Τό γεγονός αυτό δέν άργησε να φτάσει στ' αυτιά του τρομερού τυράννου της Ηπείρου. Ο Άλή Πασάς εύρισκόμενος τή έποχή αυτή στην Πρέβεζα, έμαθε από κάποιον ύπιστό του ότι κανένας Ντερβενάγος δέν τολμούσε να χτυπηθί με τον τρομερό Έλληνα κλέφτη, ο όποιος τους προκάλλυσε διαρκώς και τους έξευτέλιζε.

Η πληροφορία αυτή έκανε τον Άλή να φρενιάσει άπ' τό θυμό του. Βλασφημώντας και τραβώντας τά γένειά του, κάλεσε άμέσως έναν άπ' τους πιο ημισημένους πολυμάχους του, τον Άγο Μουγουρτάρη και τόν διάταξε να μαζέψη έκλεκτά παλληκάρια και να έκστρεψήση έναντι των Κατσαντωνή.

Ο Μουγουρτάρης δέν έφερε και μιά άντρησι. Ούτε και τολμούσε να κινή τίποτο πράγμα, γιατί ήθελαν τό κεφάλι του. Διάλεξε λοιπόν χίλιους Άρβανίτες πολεμιστάς και ξεκίνησε για τή θεία Γροεθανού, όπου ήκ συναντούσε, κατά τις πληροφορίες που είχε, τον Κατσαντώνη.

Τό μέρος αυτό ήταν μια ψηλό διάσελο, γεμάτο έλατα.

Ο Κατσαντώνης με τά παλληκάρια του θροσκόταν πραγματικώς στη θεία αυτή.

Ανώπτοι, βεβαίοι και οι Άρβανίτες δέν τολμούσαν να τους ένοχλήσουν, οι Κατσαντωνάοι άνασταύντουσαν. Άλλοι από αυτούς κοιμόντουσαν έπιλωμένοι στο μαλακό χορτάσι, ρίγχανε στο σημάδι κι' άλλοι άπολάμβαναν τό λιτό τους γεύμα, ήρωμι από άρποσιτι, τυρί κι' έλιές.

Άφανα, ένας πυροβολισμός άντήχησε. Ένα άπ' τά καρσούλια του Κατσαντώνη είχε πυροβολήσει στον άέρα, δίνοντας έτσι είδησι ότι πλησίαζαν έχθροι.

Άμέσως οι Κατσαντωνάοι, χωρίς να χάσουν καιρό, άρπάζαν τά καρσούλια τους και τοιάστησαν να ταμπουρωθούν και να πολεμήσουν.

Δέν πρόφτασαν όμως να πίσουν ταμπουρία, γιατί οι Άρβανίτες τους είχαν κιόλας περιζώσει από παντού.

Τό κακό αυτό συνέβη, γιατί τό μέρος ήταν σθέντρο και οι Άρβανίτες είχαν πλησιάζει σιγά-σιγά, χωρίς να τους άνηλφθούν έγκαίριος τά σκαρούλια.

Οι Κατσαντωνάοι συνήβησαν, όταν τ' έλεωσαν με τους έχθρούς των, να ρίγνουν μία μπαταριά και κατόπιν να έπιπίτουν έναντι τους με τό σπαθί στο χέρι, κατακόπτοντάς τους.

Τό ίδιο λοιπόν έκαμαν και στην περίπτωση αυτή, τή, τόσο κρίσιμη. Άδειασαν τά καρσούλια τους και κατόπιν ώρμησαν, με τά σπαθιά στο χέρι, έναντι των Άρβανιτών, για να τους διαπούσουν και να τους διασκορπίσουν.

Μά τό πράγμα τή φορά αυτή δέν ήταν και τόσο εύκολο. Ο Άγο Μουγουρτάρης είχε τοποθετησει σε καλές θέσεις τους πολεμιστάδες του κ' επί πλέον στεκόταν έπιπτας πίσω από τους Άρβανίτες, με τήν πιστόλα στο χέρι, έτοιμος να σκοτώσει τον πρώτο που θα τολμούσε να εκόψη από τή μάχη και να τό έλλη στα πόδια. (Άκολουθεί)

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, ένα από τά πρωταγλήκάρια του Κατσαντώνη